СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК XLVII. Ч. 55. Джерзі Сіті, Н. Дж., четвер, 9-го березня 1939. No. 55. Jersey City, N. J., Thursday, March 9, 1939. VOL. XLVII.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016. 4-0807. THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE

"КАРПАТОРУССКЕ" ЗБІГОВИСЬКО В ПІТСБУРГУ

Моральна гниль кацапсько-большевицького табору.

ПІТСБУРГ. — Минулого понеділка відбувся в галі УМСА в Пітсбурґу так званий „карпаторусский конґрес", на який явилась горстка комуністів, на чолі з редактором комуністичної ґазети „Лемко", Вислоцьким, та його помічником Лаґойдою; а також горстка москвофільських священиків та їх прихильників, з о. Стефаном Варзалем на чолі. Отся мішанина зібралась на те, щоб протестувати проти Карпатської України і таврувати її теперішний уряд. Та як тільки прийшло до дискусії ціла моральна гниль цього табору виплила на верх. Приявні почали гостро критикувати предсідника Карпаторуського Союзу Івана Поппа, що також знайшовсь в тім товаристві, а навіть був обраний предсідателем „конґресу". Також гостро накидались на приявного головного секретара цьогож Союзу д-ра Ґеровського. Оба мусіли опустити конґрес, а навіть мали голосно заявити, що „на зборах разом з комуністичною бандою вони не можуть оставатись". За ними вийшла одна третина приявних.

Большевики хвилево заволоділи тим збіговиськом. Та коли прийшло до голосувань над резолюціями то большевики зазнали болючого удару. Бо, таврувочи фашизм і нацизм, приявні вставили до резолюції й натаврування комунізму. Приявні комуністи голосно протестували, але резолюція перейшла. Не помогло навіть і те, що москвофільський священик о. Стефан Варзал, мав заявити з трибуни таке: „Большевики в Росії добре зробили, що розстріляли декількох епископів; їх треба було розстріляти" Приявні „русскі" священики не заперечили цеї заяви о. Варзала і її не натаврували, даючи тим наявний доказ, що в поборюванні українства і в обороні москвофільства вони злучаться навіть з безбожницьким большевицьким рухом.

ПЕРЕГОВОРИ ДВОХ РОБІТНИЧИХ ФРАКЦІЙ.

ВАШИНҐТОН. — Заходами президента Рузвелта представники Американської Федерації Праці і Конґресу Промислової Орґанізації зійшлися разом, щоб виготовити спільну основу до злуки. Точки, на основі якої вони малиб розвести дискусії і дійти до згоди, подав їм таки сам Рузвелт. Між ними є такі: обі фракції назвалисяб назвою „Американський Конґрес Праці"; оба президенти фракції, Вилйем Ґрін і Джан Луїс, не малиб в новій орґанізації ніяких урядів; Ґрін мав би дістати за свою працю повну доживотну платню. Проте Американська Федерація Праці відкинула ті пропозиції, хоч переговорів не перервала.

СЕНАТОР ВИЯСНЮЄ АМЕРИКАНСЬКУ ПОЛІТИКУ.

ВАШИНҐТОН. — Сенатор Барклі на зібранню сенату сказав, що загранична політика уряду заключується не лиш у тому, щоб вдержати спокій в західній півкулі, але також, щоб причинитись до вдержання спокою в Европі і по цілім світі. Далі він висказував думку, що закон, який зобовязує Америку до невтральности, не є добрий і його треба змінити.

ПРЕЗИДЕНТ ПРОТИ НЕВТРАЛЬНЕСТЕВОГО ЗАКОНУ.

ВАШИНҐТОН. — Президент Рузвелт на пресовій конференції сказав ґазетярам, що закон зобовязуючий американський уряд до задержання невтральности в світових конфліктах, не є добрий. Він причинюється до викликування світових конфліктів, а не до злагіднювання їх.

СТАЛЕВА ІНДУСТРІЯ — ЗАГРОЗА КАПІТАЛІЗМОВІ.

ВАШИНҐТОН. — Хоч сталева індустрія знаходиться в руках грубих капіталістів, то проте методи тої індустрії ведуть до поваления капіталістичної системи і до соціялізації — говорили представники федеральної торговельної комісії. А загроза полягає в тому, що сталевий промисл змонополізувався до тої міри, що він диктує цінами; а також, що найголовніше, вбиває всяку приватну ініціятиву і конкуренцію. Коли так далі піде, до держава буде мусіла цей промисл соціялізувати, говорили представники комісії.

ЦЕНЗУРА НА АКТОРІВ.

НЮ ЙОРК. — Головна Рада Федерації Американських Акторів порішила, що її члени, яких є 10,000, не повинні в часі своїх виступів на сцені робити собі жартів з „Доблю Пі Ей". Члени Ради говорили, що ті жарти є неоправдані, вони вдаряють в добрі почини уряду, а навіть вдаряють і в ті театральні проекти, що їх фінансує „Доблю Пі Ей".

ІВАН ФРАНКО.

В РОКОВИНИ СМЕРТИ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

Поклін Тобі, народніх нужд співаче,
Від міліонів, для котрих Ти жив,
Від України, що ще й нині плаче
В тім самім горю, як Ти і лишив!

Поклін могилі Твоїй, що руйнує
Ненависть дика й глупота сліпа!
Дарма! До неї, хоч най злість лютує,
Не заросте народня тропа.

Вони бояться, що Ти ще не зґинув,
Що в тій могилі не поляг, не зтлів,
Що в слушний час повернеш в Україну,
Ще раз ї збудиш громом своїх слів.

Вони бояться, чи та вкрівля з глини
Ножів не криє, списів, хоругов,
Старої слави й сили України,
Котра от-от воскресне, встане знов.

Вони бояться, що як хрест підгнилий,
Знак многолітніх наших кривд і мук,
Відновиться верх Твоєї могили,
То Україні спадуть пута з рук.

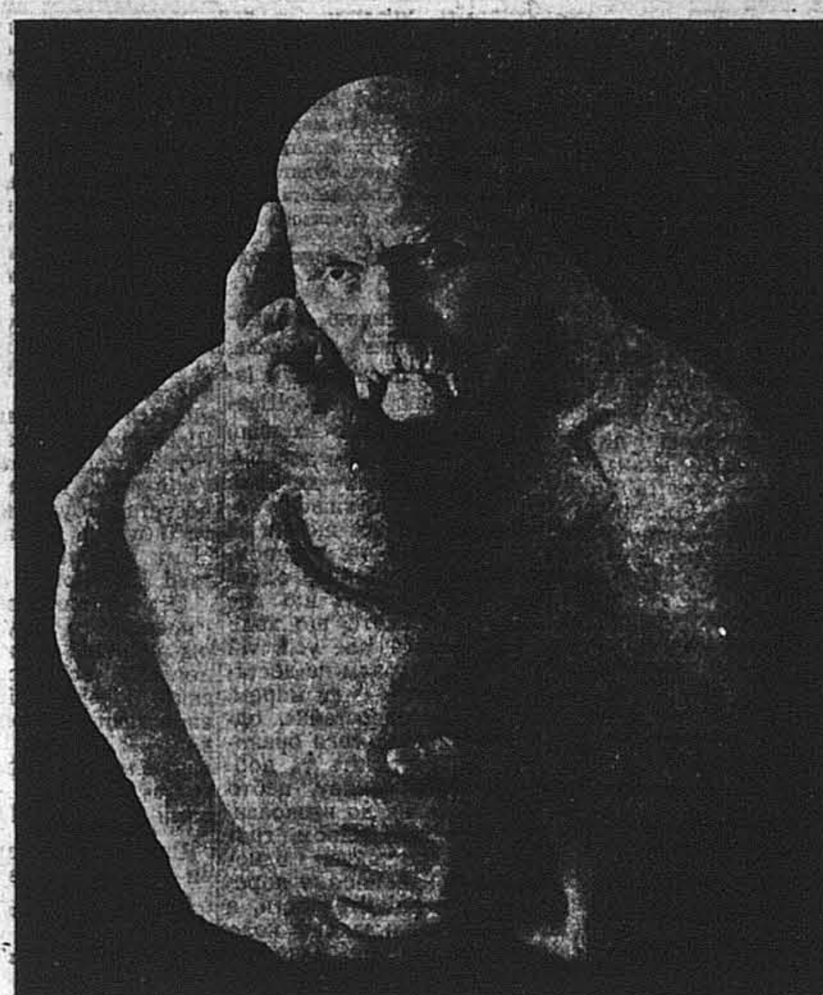
От і збиткуються на Твоїм гробі,
Що вкрив Тя від гадючого жала,
І радіб навіть споминку о Тобі
Із серць народніх вирвати до тла.

І мову, на котрій співав і плакав
І кляв Ти кривду й віщував любов,
Вони цькують, мов оленя собака,
Донощиків і брехунів юрбов.

Хто ана тиранів злість і гнів всеможні! —
От може десь підписуєсь указ:
Кістки Твої, як „неблагонадьожні"
„Препровадить" в Сибір чи на Кавказ.
— — — — — — — — — — —

Та ні, дармі укази і доноси,
Що пригнетуть, не вбють Твої слова!
Зпід гнету їх сильнішою, ніж досі,
Повстане правда, вічна і жива!

Небавом проясниться світ над нами!
Щасливі вольні ми зо всіх сторін
Святої України, громадами
Підем к могилі Твоїй на поклін.

ДЕ В СЕРЦЯХ ДЛЯ ВІТЧИНИ НЕМАЄ ЛЮБОВИ,
КАЛІКИ ВБОГІ ТАМ — НЕ ЛЮДИ,
НІКЧЕМНІ У СВОЇХ ДІЛАХ,
І СЛАВА ЇХ ПОРОЖНЯ БУДЕ.

Т. ШЕВЧЕНКО.

Жить не хочеться на світі,
А сам мушу жити!
Мушу, мушу, а для чого?
Щоб не губить душу?...
Не варт вона того жалю!
Ось для чого мушу
Жить на світі, волочити
В неволі кайдани:
Може, ще я подивлюся
На мою Украйну...
Може, ще я поділюся
Словами-сльозами
З дібровами зеленими,
З темними лугами;
Бо немає в мене роду
На всій Україні,
Та все-таки не ті люди,
Що на цій чужині.
Гуляв би я по-над Дніпром
По веселих селах,
Та співав би свої думи
Тихі, невеселі.
Дай дожити, подивитись,
О, Боже мій милий,
На лани тії зелені
І тії могили!
А не даси, то донеси
На мою країну
Мої сльози; бо я, Боже, —
Я за неї гину!

Тарас Шевченко.

Боже мій, з тобою,
Мій краю прекрасний, розкошний, багатий!
Хто тебе не нищив? Як-би розказать
Про якого-небудь одного маґната
Історію-правду, то перелякать
Саме-б пекло можна! А Данта старого
Полупанком нашим можна-б здивувать.
І все-то лихо, все, кажуть, од Бога!
Чи вжеж йому любо людей мордувать?
А за-що сердешну мою Україну?!
Що вона зробила? За-що вона гине?
За що її діти в кайданах мовчать?!

Тарас Шевченко.

Не дай спати ходячому,
Серцем заміряти,
І гнилою колодою
По світу валятись;

А дай жити, серцем жити
І людей любити,
А коли ні, — то проклинать
І світ запалити!

Страшно впасти у кайдани,
Умірать в неволі,
А ще гірше — спати, спати,
І спати на волі,

І заснути на вік-віки,
І сліду не кинуть
Ніякого:
Чи жив, чи загинув...

Тарас Шевченко.

МАСОВІ АРЕШТИ В ГАЛИЧИНІ ТА ВОЛИНІ

ВАРШАВА. — Зі звідомлень польської преси виходить, що польська влада перевела в останнім часі масові арешти серед української молоді. Вона заповідає нові сензаційні процеси за державну зраду, якої молодь мала допуститись тим, що вербувала хлопців до Карпатської Січи.

ҐЕНЕРАЛ ПРХАЛА „УРЯДУЄ".

ПРАГА.—Кореспондент часопису „Ди Ню Йорк Таймс" подає з Праги, що зміни в міністерськім кабінеті Карпатської України довели до цього, що треба було вжити війська, поліції й тенків, якими обсаджено вулиці Хусту, столиці Карпатської України.

Підкреслює чеський патріотизм ґенерала.

Кореспондент подає далі, що ґен. Прхала є людиною сильного характеру і чеським патріотом. Тепер уже він має у своїх руках авторитетну владу і намагається скінчити зі „зрадницькою діяльністю" і вдержати цілість Чехо-Словаччини. Для тої цілі він скликав комендантів поліції й жандармерії з цілого краю і видав їм потрібні прикази.

Взявся до Карпатської Січи.

Повідомлено заразом і команданта Карпатської Січи, що Січ мусить позбутись усіх „радикальних і терористичних елементів". Разом з тим повідомленням окружено кіш Карпатської Січи тенками та переведено там арешти. Як причину подано те, що минулої неділі хтось викрав з військових бараків два машинові кріси і 120 крісів.

Прага дала гроші.

Ґен. Прхала одержав по тім усім гроші з Праги, потрібні на виплату лісним державним урядовцям. Також заявив, що він хоче довести фінанси К. У. до порядку і то в якнайкоротшому часі.

Покищо „респектує".

Ґен. Прхала мав ще сказати чеським урядовцям в К. У., щоб стояли оподаль політики, а в українській справі заявив, що „респектуватиме політичні тенденції теперішнього уряду Карпатської України".

ПРАГА І ВАРШАВА — В ПРИЯЗНІ.

ВАРШАВА. — Ведуться дуже важні переговори між Прагою і Варшавою, щоб зліквідувати цілковито непорозуміння і тертя. Польща перестала видалювати чехів з Тешина. Заключається польсько-чеський торговельний договір. Все те сталося завдяки тому, що Прага усунула Юліяна Ревая з міністра Карпатської України, бо його вважали в Польщі за того, що приготовляв відірвання українських земель від Польщі.

ЩЕ НЕМА УСТАЛЕНИХ ГРАНИЦЬ.

БУДАПЕШТ. — Вирівнано границі між Мадярщиною і Словаччиною. Вісім сіл поверне назад до Словаччини, а 20 піде до Мадярщини. Тепер приходить черга на остаточне вирівнання границь між Мадярщиною і Карпатською Україною.

НАТИСК НА СЛОВАЧЧИНУ.

ПРАГА. — Центральна чеська влада дала до пізнання Словаччині, що вона дістане гроші й позичку, але тоді, коли себе звяже з Прагою і не буде толерувати у себе руху, що є за цілковиту незалежність Словаччини. Словацький уряд рішив вислати до Праги премієра Тісу, заступника премієра Сидора і П. Теплянського для дальших переговорів.

НІМЕЦЬКА ПРЕСА РЕАҐУЄ.

БЕРЛІН. — Німецька преса повна коментарів про останні події в Карпатській Україні. Особливо обурена поступком Праги супроти міністра Юліяна Ревая.

ПРАГА ПРО РЕВАЯ.

ПРАГА. — В урядових кругах інформують, що Юліяна Ревая усунено з кабінету міністрів К. У. тому, що він разом зо словаками пробував зірвати з центральним празьким урядом.

МОСКАЛІ Й „КАРПАТОРОССИ" ЗРАДІЛИ.

ПРАГА. — Удар Праги, звернений проти Карпатської України, зродив у московської іміґрації, як і в „карпатороссів", надії, що готова їм усміхнутись доля, а з нею і „ласки" з боку центрального уряду.

МАДЯРИ І „КАРПАТОРОССИ".

БУКАРЕШТ. — Мадярські й „карпаторусскі" та московські студенти влаштували „демонстрацію" і „віче", підчас яких домагались спільної польсько-мадярської границі.

„ДОЛІВ З АНГЛІЄЮ".

ВАРШАВА. — Такі написи видніли на таблицях, що їх носили жиди перед варшавським британським консулятом.

МІЖ ЧЕРВОНИМИ.

МАДРИД. — Комуністи ведуть братовбивчу війну зі своїми соціялістичними і анархістичними сторонниками, що під проводо ґен. Міяхи хотіліб добитись „чесного замирення" з ґен. Франком.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays by the Ukrainian Press and Book Company, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jeresy City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

За оголошення редакція не відповідає.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
Поодиноке число три центи.		Three cents a copy	
На рік	$6.00	One year	$6.00
На пів року	$3.25	Six months	$3.25
На три місяці	$1.75	Three months	$1.75
Число в пятниці (з англійською частю):		Friday's Issue (witr Ukrainian Weekly):	
На рік	$2.00	One year	$2.00
На пів року	$1.25	Six months	$1.25
В Джерзи Сити і Заграницею:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$9.00	One year	$9.00
На пів року	$4.75	Six months	$4.75
На три місяці	$2.50	Three months	$2.50

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

"БОРІТЕСЯ — ПОБОРИТЕ!"

Здається, що Тарас Шевченко це в нас найвища інстанція, коли приходиться нам вирішувати, що й як нам робити, щоб визволити Україну. Здається, що його власне життя, а не тільки слова, такі повні безмежної віри в правильність шляху боротьби з ворогами України, а в першу чергу з Москвою, що не повинно бути в нікого ніякого вже сумніву, що слава, честь і воля України будуть добуті тільки тоді, коли в Україні заревуть гармати. Так, як ревіли тоді, коли ту землю обороняли запорозці. Це не є ніяка пропаґанда за те, щоб проливати українську кров тому, що хтось любується у проливі людської крови. Це є та траґічна конечність, до якої довели український нарід його вороги і ті сильні світу, що глухі на терпіння українського народу, що виголошують раз-у-раз гарні кличі гро світове замирення, а не признають українському народові права до державної незалежности і самостійности. Це є конечна дійсність для тих, що хочуть бачити Україну вільною.

Шевченко, випивши на своїй власній особі повну чашу горести за відданість свому поневоленому народові, по всіх апелях до гуманности, до братерства чи до славянофілства, не добачує іншого виходу для визволення дітей України крім — боротьби. Тому взиває нас вставати до цеї революційної боротьби і таким способом рвати кайдани. Ця боротьба означає страшні часи. Тому Шевченко заповідає, що заговорить і Дніпро і гори, що в тій боротьбі дійде до того, що відцурається брат брата, а мати дитини. Іншими словами поет заповідає все те, що, таки на наших очах, сповнюється. І то в перш учергу на тих українських землях, де виростав Шевченко, а де царських катів замінили куди гірші — червоні. Там завдяки московській отруї власні діти гірше ворога розпинають свою Матір. Так воно є. І видно, що так мало статись, коли це передбачував наш національний пророк. Видно, що Україні треба перейти ще й те страшне пекло, яке тепер переходить ,щоб цею траґедією цілком відновитись. Та так, як сповнюється заповіджена траґедія, так і мусить сповнитись віще слово Шевченка, що встане Україна. Бо воля України, як писав Шевченко, тільки — спить. А тому, що лягла славно, що могили українські начинені благородним трупом, вона прокинеться. Що правда: вона вже прокинулась. І то завдяки тим, що пішли за Шевченком і полюбили щирим серцем Велику Руїну. На наших очах таки оживає добра слава України, бо ми ідемо за заповітом Шевченка: „Борітеся — поборите!" Правда, що воно щойно світає. Ще не видно сонця волі над Україною. І ми з тугою питаємо себе: коли ж уже раз те сонце викотиться і обійме своїм теплим промінням весь український нарід і всю Україну? Те питання мучило й нашу Лесю Українку, а вона нам так на нього відповіла: „За рік, сто рік, чи за безрік, а може й в сю хвилину".

Отже: А може в цю хвилину, коли ми питаємо себе?

Степан Смаль Стоцький.*)

В ШЕВЧЕНКОВІ РОКОВИНИ

Наближаються столітні роковини, як із уст пророка-ґенія Тараса Шевченка неначе той Дніпро широкий полились нечувані досі слова найщирішої любови до України, що в серце падали глибоко і ніби тим вогнем пекли холодні душі земляків.

Ось вже за плечима столітні роковини його Заповіту, який став нам немов гимном народнім і при кожній нагоді не сходить нам з уст.

А ми все ще не можемо помянути й його „в семї вольній новій". А Україна все ще „обідрана сиротою понад Дніпром плаче, тяжко, важко сиротині..." Колиж виконаємо ми нарешті той заповіт? Коли порвемо кайдани, коли вражою злою кровю волю окропимо? Невжеж і ми, як його сучасники, будемо що року його тільки „вітати, гратися, хвалити", будемо „божитись та клястись, брататись, сеструтись з ним", будемо ним тільки чванитися? Будемо чванитися, що земля наша велика й багата, що нас 40 або й більше міліонів? Чи не чуємо, що з могили лунають слова поета:

Чого ж ви чванитеся, — ви
Сини сердешної України?
Що добре ходите в ярмі,
Ще лучче ніж батьки ходили?
Не чваньтесь!

Бо це нам скрізь тільки вадить. Ніхто в світі того не може розуміти, щоб над сорокміліоновою нацією, над дітьми козацькими, моглиб ще й тепер панувати поганці.

Чомуж це так? Що сказав би наш ґеній, колиб ще жив тепер між нами? Чи не взялось би наново його слово пламенем проти катів усіх тих,що помагають на Вкраїні катам панувати? Чи не запроторилиб його наново нові кати на ще страшніші муки, ніж він їх витерпів? Чи не мовчалаб на це братія, та чи не сказалаб і тепер: „може так і треба?" Чиж не сором нам?

Страшно про це все думати, що ще й тепер на Вкраїні діється, — тепер, коли віч-на-віч стоїмо перед столітніми роковинами появи Кобзаря. Якже ми їх будемо святкувати? На волі, чи все ще в неволі?

В повній свідомості нашої відповідальности за це ми, що поминаємо сьогодня нашого великого кобзаря, що перейнялися наскрізь його безсмертним духом, повинні зробити геть усе, щоб добути Україні волю, щоб на Україні запанувала правда.

Але коли кожний з нас робитиме це на власну руч, то знов невийде з того нічого. Не в холодний яр, що до його „і стежки малої не осталось", а до самого батька Тараса сходімся всі на пораду, що нам діяти з новими панами. Він скаже нам усе як найкраще, бо він усе те не тільки як найглибше передумав, але і ніколи не відрікся від своїх думок, хоч витерпів за них страшні муки.

Перш усього треба нам усім добре знати, що Тарас Шевченко ясно і твердо стоїть на тому, що „церков-домовина, де Богдан молився, щоб Москаль добром і лихом з козаком ділився, розвалиться, а з під неї встане Україна, і розвіє тьму неволі, світ правди засвітить, і помоляться на волі невольничі діти". Треба нам знати, що злука України з Московщиною мусить розвалитися, щоб Україна дісталася на волю. У Шевченка ніхто ніде не знайде ні одного слова яких-небудь федераційних, чи союзних міркувань. Навпаки. Він всяку злуку України з Московщиною уважав найбільшим нещастям України, джерелом її фізичного і морального занепаду, уважав карою Божою, як це виразно виходить із слів:

Вкраїно,
Мій любий краю неповинний!
За що тебе Господь кара,
Карає тяжко? — За Богдана,
Та скаженого Петра,
Та за панів отих поганих
До краю нищить...

Він відкидає всяке спільне „отечество", знає тільки неньку Україну, яку так щиро любить, що за неї готов і душу свою віддати. Він визнає тільки повну державно-політичну самостійність України. А до того веде однісінька дорога: Усім синам України —

щоб збудить
Хиренну волю, треба миром
Громадою обух сталить,
Тай заходиться вже будить.
А то проспить собі небога
До суду божого страшного.

Треба **одностайне, односердне** стати.

Миром, громадою, одностайне, односердне — це живе, могутнє гасло посилає нам із-за гробу велика душа Шевченка і в теперішню хвилю. Ніхто не показав нам досі іншого, ліпшого шляху до волі. І спроби наші добути волю саме тому не вдалися, що ми не заходилися коло того миром, громадою, одностайне, односердне. Були гуртки, що це робили, були партії, що коло того заходилися, але усій тій роботі, усім заходам не доставало саме того — не миром, громадою, не одностайне, односердне вони до того бралися. Вже обух сталить та добре вигострить сокиру, цебто усі приготовання до визволення треба робити миром, громадою,в одностайне, односердне — в найліпшому порозумінню, в згоді й єдности, а ще тим більше заходи коло самого визволення. Оце те „великеє слово", якого не тільки сучасники поета, але й ми досі не вгадали, через що й досі тяжко караємось в неволі.

Отже мета й спосіб її досягнення нам нашим національним ґенієм так докладно визначені, що про це сперечатися не можна.

Не повиннoб бути найменшої суперечки і про державни й устрій України. Тарас Шевченко і про це тяжко роздумував нераз висловився так, що всі ми повинні його думку приняти. І так в поемі Юродовий каже:

Коли
Ми діждемося Вашингтона
З новим і праведним законом?
А діждемось таки колись!

Коротше і ясніше годі висловити ідеалу державного ладу для Україну. Вашинґтон визволив Північну Америку з залежности від Анґлії, завів у визвольній землі республиканський лад з новим і правдивим законом, він став першим презедентом Злучених Держав Америки. Такого Вашинґтона хоче Шевченко діждатися і в Україні, хоче діждатися для України нового і праведного закона. І він твердо вірить, що ми того таки колись діждемось.

Тим дана форма державного ладу для України: **Република з новим і праведним законом,** а на чолі републики — президент, котрий по історичній традиції українській повинен називатися **гетьманом.**

„Спи, гетьмане, поки встане правда на сім світі!" — каже поет в поемі Чигирин. З визволенням України, з новим і праведним законом встане правда на світі, а тоді і **гетьман** як символ волі й правди на Україні повинен знов стати на її чолі, щоб дбати „за честь, славу, за братерство, за волю країни".

Воля і правда - справедливість повинні лягти в основу нового і. праведного ладу, в Україні. Це, а крім того і братерство — це етичні підвалини цього ладу, на яких безперечно зможуть найкраще розвиватися усі фізичні, духові, економічні, культурні та моральні сили України. На ґрунті волі правди зявилися би й апостоли правди й науки, яких так дуже бажав бачити Шевченко в Україні. На тім ґрунті, на так етично „оновленій землі врага не буде, супостата, а буде син і буде мати і будуть люди на землі", „і ми помолимся Богу і небогатії й невбогі".

Ось чудовий образ нового і праведного ладу: Мати Україна як рідна мати турбується, доглядає всіх своїх діток... сини, її квітки, її добрі діти, виростають, і вона з ними в добрі й роскоші пишається і панує на широкім світі, бо врага- супостата більш між ними не буде, усі будуть люди.

В поемі Чернець Шевченкови вже й уявляється, як ота

Братерськая наша воля
Без холопа і без пана,
Сама собі у жупані
Розвернулася весела,
Оксамитом шляхи стеле
І едвабом застилає
І нікому не звертає.

А із слів:

А я, брате,
Таки буду сподіватись,
Таки буду виглядати,
Жалю серцю завдавати! —

виходить ясно, як дуже Шевченко бажав собі такого ладу в Україні.

Тут в зарисі подані вже також засади розвязки соціяльного питання: без холопа і без пана... і небогатії й невбогі... і буде син і буде мати і будуть люди на землі... між ними всіма братерство. Але найбільшу вагу і дуже часто Шевченко кладе на **веселість** як от „розвернулася весела", „веселі селища в гаях і веселенько заспіваем", „а у селах у веселих і люди веселі". „веселі і вольнії пишались села"... Йому й уявляється такий образ:

Оживуть степи, озера, і не верстовії,
А вольнії, широкії скрізь шляхи
святії
Простеляться. І не найдуть шляхів
тих владики.
А раби тими шляхами без ґвалту
і крику
Позіходяться докупи раді і веселі
І пустиню опанують веселії села.

Ота веселість кидає світло на загальне вдоволення, на ту Божу благодать і в серці і в хаті на основі такого соціяльного ладу мусіліб запанувати в Україні. Бо де кругом неправда і неволя, де скрізь неправда, де не гляну, скрізь Господа лають, де нужда, голод, де з людей кров як воду точать, де країна полита слізьми кровю, — там чути тільки людський плач, а веселости не буде ніколи. Веселість є отже виразником доброго соціяльного ладу.

Крім того соціяльний лад, як на це вже вказано, мусить бути відблиском живої правди - справедливости і найвищих етичних засад любови ближнього, і на них на вольній Україні повинен бути побудований. Етичні катеґорії це основні катеґорії усього думання Шевченка. „Ми просто йшли — у нас нема зерна неправди за собою" — міг повним правом сказати про себе Шевченко. І він людей не відріжняв на маєткові кляси. Матеріялістичний світогляд був йому зовсім чужий. У нього усі є тільки земляки, а між ними дві катеґорії: люди, цебто правдиві, наскрізь етичні люди, і недолюдки,, звіри а не люди, з яких він все таки рад і має надію зробити людей.

Ніхто не може заперечити, що отак, а неінакше, це питання у Шевченка поставлене. Сперечатися можнаб тільки за це, що з звірами між людьми робити. Шевченко розвязує це питання так: у нього на царів, катів вінчаних, помазаних, і інших великих звірів Пилатів є кати, їх „люди тихо, без всякого лихого лиха до ката поведуть". Він молиться:

Царів, кровавих шинкарів,
У пута кутії окуй,
В склепи глибокі не мурий!

Та їх в Україні вже небуде. А не стане ідола стятого, не стане кумира, то не стане і дяків „отечества" чужого.

Лишаються ще зіврі між людьми. Ті мусять „суда **людського у людей** просити". Але Шевченко сам в своїй безмежній любови до людей готов і їх до свого серця пригорнути. І тому він молиться:

Злоначинающих спини,
У пута кутії не куй,
В склепи глибокії не мурий!

Він вірить в їх поправу, він надіється її від перемоги правдивої релігійности між людьми, від перемоги етичних засад звірськими інстинктами. Бо коли не стане ідолів, яких „скверними руками люди собі створили", коли не стане царів, на яких лукаві люди, „що їх безчестіє і зрада і криводушіє огнем, кровавим, пламенним мечем нарізані на людських душах", покладають свою надію, „що цар їх Бог; цар надія, і нагодує і огріє вдову і сирот"; коли не стане „творців зла, правди гонителів жестоких", тоді на твердій, незмінній основі християнської етики „правда оживе, натхне, накличе, нажене... і слово нове між людьми і знайде голосний відгомін в людській душі. І „минуть, — уже потрохи і минають дні беззаконія і зла". **Релігійність** дасть життю людському і людським вчинкам нову найвищу форму, новий, найглибший змисл.

Неначе срібло куте, бите,
І семикрати перелите
Огнем в горнилі, словеса
Твої, о Господи, такії; —
Розкинь же їх, Твої святії,
По всій землі.
Ми віруєм Твоїй силі і слову
живому:
Встане правда, встане воля, і
Тобі одному
Поклоняться всі язики во віки
і віки.

Це не „великих слів велика сила в чужого поля", на які у нас звичайно такі ласі. Це слова, це нефальшовані думи, це світогляд українського національного ґенія Тараса Шевченка, це та **мудрість своя,** що випливає у нього із синтези історичної народньої традиції, народнього теперішнього життя, із найглибших міркувань про найвищі цілі і змисл життя, із соборної душі української, туги і думи якої Шевченко умів найживіше — як ніхто інший — відчути і своїм огненим словом благовістити; це той розум, який сіяв він на убогій ниві в надії на веселі жнива. І ця велика спадщина по нашому батькові Тарасові несміє змарнуватися. Ніяк не повинні ми допустити до того, щоб до нас відносилися його слова, що і ми „славних прадідів великих правнуки погані". Миром, громадою, одностайне, односердне заходімся виконати заповіт Тараса. А щоб заходи наші не були знов марні, щоб ми в боротьбі за волю України одні одних не поборювали, а сперечаючися з собою, завжди були людьми братами, то молімся і ми щиро, як молився Тарас:

А всім нам вкупі на землі
Єдиномишліє подай
І братолюбіє пошли!

Тоді певно і скоро **встане правда, встане воля в Україні.**

*) Ця стаття, що вийшла зпід пера чи не найкращого знавця творчости Тараса Шевченка, була написана з нагоди 100-літніх роковин уродин поета.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

КЛІВЛЕНД, О. Місячні збори Тов. Запорозька Січ, від. 251., відбудуться дня 12. березня, зараз по Сл. Божій, в парохіяльній школі. Проситься всіх членів прибути на ці збори, бо маємо важні справи до полагодження. Довгуючих членів напоминаються приходити на збори й вирівняти свої вкладки, щоби секретар не ходив по хатах за грішми. — Юрій Блищ, пр.; Микола Страп, фін. секр.-кас.; Йосиф Керик, рек. секр.

Микола Костомарів.

КУДЕЯР

ІСТОРИЧНА ХРОНІКА
В ТРЬОХ ЧАСТИНАХ.
Частина перша.

(23)

— Моя, милостивий пане, моя, та не мого чоловіка... Я не хотіла; мене мучили, били, я не піддавалася; мене продали у другі руки; і там так само... насильно, Бог свідок, насильно... Я була невільницею, на роботі, в кайданах.

— Вірю — сказав Вишневецький, — але я тобі скажу: Твій Кудеяр не такий, я його знаю, він тобі простить, та і як же не простити. Ти невинна, колиб ти винна була, не втікла би з Криму; але дитину чужу, та ще бісурманську, трудно, щоби приймив за рідного сина. По що ти його взяла з собою? Було лишити його там.

— Мені віддав його господар. Іди, каже, з ним, нам його не треба; у нього своїх жінок шість і від кождої жінки діти. Сам знаєш, милосердний князю, я мати, а воно хоч і бісурманське, а все таки моє, родила, муки терпіла, кормила, ночий не досипляла!

— Не знаю — сказав Вишневецький — Кудеяр його не возьме. Зле!

Вишневецький, підійшовши, розказав Адашеву і Курбському про пригоду. Довідався й Сильвестер. Протопіп підійшов до Вишневецького, з котрим перший раз розмавляв, і сказав:

— Не вислідимі дороги божі, чудні діла Його. Виджу палець божий! Князю Димитріє Івановичу, і ви бояри, не говоріть чоловікові цеї жінки про це, доки я не скажу цареві; віддайте її під мою опіку.

— Возьми, всечесний отче, чини, як тобі Бог на серце положить — сказав Вишневецький.

— Твоя дитина не хрещена? — поспитав Сильвестер жінку.

— Ні, отче, бісурманське.

— Я охрещу її. Вона буде наша. Я буду намавляти твого чоловіка, а не схоче взяти дитини, не бійся; я возьму хлопця на своє виховання; виросте, чоловік з нього буде!

Тимчасом жінка, случайно відвернувши голову, встромила очи у віддаль і не слухаючи більше Сильвестра, з криком кинулась бігти. Сильвестер, бояри, Вишневецький звернули за нею свої погляди й побачили Кудеяра.

Довідавшись, що його князь поїхав в кримський двір роздавати милостиню полонникам, Кудеяр задумав удатися також туди, щоби віддати й свою пайку на добре діло. Жінка побачила його,. пізнала, забула все, кинулась до нього.

— Юрко мій, Юрко! — кричала.

— Настя! крикнув Кудеяр.

Обоє стискали себе в обіймах. Дитина бігла в слід за матерію і, видячи, що мати цілує й обіймає козака, стала усміхаючись сіпати його за поли.

— А це що? — поспитав Кудеяр, схаменувшися від першої радости та не встигши ще поспитати жінки, як вона попала в Москву і де була.

— Юрку! Юрку! — простогнала Настя. — Бог свідок, я не винна... Я не хотіла... насильно... Ось тобі хрест...

— Бісурманське? Ти була у когонебудь в гаремі?

— Ні, я була невільницею, на роботі, в кайданах, мене знасилували...

— Вірю, вірю... Це правда! Ти, Насте, завсігди була і будеш доброю, вірною жінкою. Ходи зі мною! Пійдемо! І його бери з собою! Ходім!

Він взяв її за руку і вийшов з кримського двора; хлопчина видко урадований, сам не знаючи чим, біг за матерю.

Князь Вишневецький, дивлячися на всьо, що зайшло, і чуючи слова Кудеяра, звернувся до бояр і сказав:

— Ніяк я цього не надіявся, бояри; щоби мій Кудеяр був такий добрий, я гадав, що він хитрить, а то він не такий... Але чи не загадав він чого? Пійду, довідаюся.

— А я — сказав Сильвестер, зараз іду просто до царя. Надіюсь і уповаю: з Божою помочю справа тепер пійде добре. Війна з бісурманом буде й сам цар пійде з військом, вернуться часи казанські, засіяє слава російської держави, щастя й добро християнського народу... Господи благослови єси, благословен єси!

VI.

Дитина.

Вийшовши з жінкою з кримського двора, Кудеяр сів в наняті сані й велів їхати за серпуховські ворота. Жінка пестилася коло нього, цілувала його; Кудеяр відповідав їй поцілуями, але попередня суворість, що полишила його тільки на хвилину першої стрічи, вернула назад. Погляд його, після звичаю, став мрачний, понурий. Кудеяр нічого не говорив і на питання жінки вже більше не відповідав, сказавши раз: опісля побалакаємо, я тобі розповім усе про себе, а ти мені розкажеш своє горе. Жінка не сміла його питати, куди він її везе; перечуття чогось страшного стало її мучити. Переїхали ворота. Кудеяр велів повернути на ліво, до Данилового монастиря, довкола котрого ріс тоді великий ліс. Підїхавши до ліса, Кудеяр приказав візникові станути, заплатив і відправив, а сам, взявши жінку за руку, підійшов з нею в ліс по мягкім снігу. Мати вела дитину за руку.

Ввійшли в ліс. Кудеяр побачив подальше два пні і вказавши на них, сказав:

— Ось там сядем, Насте, і побалакаємо.

Жінка мовчки послухала. Присіли. Дитина, що зачала дрожати від зимна, якось сумно дивилася і кривилася мов на плач.

— Насте, — сказав Кудеяр — ти ні в чім не виновата, ти була в неволі... Тепер все минуло, я тебе приймаю за таку жінку, яку взяв від покійного, царство йому небесне, Якова Тишенка. Але цей бісурманський виродок опоганив твою утробу; я не можу назвати його дитиною, не можу його любити... Сама подумай, чи це можливе? Цього чоловік не витримає! Ти, мати, то тобі його й жаль! О так, Насте, тобі його жаль, а мені жаль тебе й нічого робити. Вибирай тепер що хочеш; хто тобі миліший, кого тобі більше жаль? Мене, чи твого сина, що його тобі вороги насильно накинули? Коли я тобі миліший, то я заріжу дитину і жий зі мною по давньому, як жінка, а я ціле життя не згадаю тобі про нього й нікому не дозволю тебе осуджати; а коли тобі більше жаль дитини, то вічна нам з тобою розлука: я злого нічого не зроблю ні тобі ні дитині, дам грошей і вишлю до Черкас; там наш хутір — він твій, бо по батькові тобі дістався, там проживай, плекай дитину, а мене не знай на віки. Вже я не твій, а ти не моя, не почуєш про мене, а я не хочу про тебе чути. Або так або сяк; вибирай!

— Юрку, Юрку, та як мені ролучитися з тобою, — заголосила жінка — коли я пять літ плакала за тобою і в день і в ночі, про тебе тільки й думала; не надіялася я бідна такого щастя. Бог несподівано наслав, то і як мені вирікатися такого щастя.... Мені тепер з тобою розлучитися, все одно, що назад вертати в татарську неволю!

— Но то попрощайся з сином, — сказав, Кудеяр — я його заріжу.

(Далі буде).

НА БІЖУЧІ ТЕМИ

НЕ ЛИШЕ ПОЕТ.

Ми знаємо Тараса Шевченка як поета й забуваємо про його значіння на інших ділянках людського духа.

Кость Широцький, один з визначних українських критиків штуки, писав колись про Шевченка, що він відродив на російському ґрунті офорт, себто одну з галузей ґраверства (ґраверство займається вирізуванням рисунків на дереві, металі й камені, офорт на міді або сталі).

І не був він так лише любителем цеї штуки. Ще й досі існують про це документи, а між ними ухвала ради Академії Штук у Петербурзі про надання Шевченкові звання академіка по ґравіруванні.

Не менше визначним був він малярем.

ДВІ ТЕЧІЇ.

У своїм малярстві й ґраверстві Шевченко заняв виразне становище в боротьбі між двома напрямками в цих штуках того часу в Росії.

Один з тих напрямків, що в той час боролися зо собою, панував тоді в Академії; він стояв за сліпе й непорушне наслідування великих мистців штуки; другий стояв за спостерігання життя й віддавання його в штуці. Шевченко станув за другий напрям, хоча на чолі першого стояв його любий учитель, звісний маляр Брюлов, що багато причинився до визволення Шевченка з кріпацтва.

ГІРШИЙ ПОГАНИНА.

Ми можемо забувати на Шевченка-маляра, але московський цар на це не забув, коли засилав його в карний баталіон. Цар виразно заборонив Шевченкові не лише писати, а-ле й малювати.

Писав про це самий Шевченко в своїм „Журналі":

„Август-поганин, заславши Назона до диких готів, не заборонив йому писати й малювати. А християнин М. (себто цар Микола І.) заборонив мені й те, і друге. Обидва кати. Але один із них — кат-християнин... Фльорентійська республика — півдика, ...а про те, повелась зо своїм непокірним громадянином Дантом Аліґієрі, як матеріяльна християнка..."

Назон, це римський поет Публій Овідій Назо, що його римський цісар Август заслав був з Риму на Чорне море (в 8. році по Рождестві Христа), а Данте це італійський поет, що його за політику прогнала була зо своїх границь република Фльоренція (він й помер на засланні в 1321 р.)

РЕВОЛЮЦІЙНИЙ МАЛЯР?

У листі до графа Олексія Орлова під датою 10. січня 1850 року Шевченко, просячи його вставитися за нього перед царем, писав: „Прошу одної великої милости — дозволу рисувати. Я в житті моїм не рисував нічого злочинного..."

Так писав про свою артистичну діяльність Шевченко, стараючися дозволу рисувати й малювати.

Та чи справді його рисування й малювання були такі „невинні", як він пише (можливо, в зовсім добрій волі)?

До нас переховалися рисунки Шевченка, яких зовсім не можна приняти за доказ, що він у своїх рисунках і малюнках не робив нічого „ворохобного". Одним з перших його рисівничих починів була група рисунків, що, як уже видно з наголовку „Мальовнича Україна", мали на цілі звеличати красу України. Коли ж цього ще не можна вважати революційним, то таким певно представився рисунок Тараса Шевченка, що зображає жорстоку жовнірську кару, в котрій салдат біг поміж два ряди бючих його салдатів.

Правні основи чехо-словако-української федерації

Д-р І. Гавелка, чеський міністер та доцент університету, виголосив у празькім клюбі „Садашніца" відчит про практичні наслідки нового конституційного ладу в чехо-словако-українській федерації.

Схарактеризувавши державні проблеми першої чехословацької республики, яка була централістична, міністер д-р Гавелка навів елементи, які лягли в основу законодавства федерації. Утворилися два нові орґанізми: Словаччина та Карпатська Україна, як самостійні територіяльні одиниці, і через те витворився факт існування самоуправних територій з власною владою та власними законодатними орґанами — соймами. Одначе цей стан заіснував тільки на нечеських землях, бо **етноґрафічні чеські землі не мають свого окремого сойму.** Такий дивовижний стан міг утворитися тому, що почин до перебудови Чехословаччини на федерацію трьох народів вийшов не з Праги, тільки зі Словаччини та з Карпатської України. **Спільне представництво федерації,** при зменшенім числі членів, **є одночасно одинокою парляментарною репрезентацією чеських земель.** Одначе не треба думати, що спільний для цілої федерації празький парлямент є без усякого впливу на становище адміністрації, що діють на чеських землях. Контролю над тією адміністрацією виконує окрема комісія спільного парляменту.

Зовсім інакше маються справи у Словаччині та в Карпатській Україні. Наприклад словацький уряд іменує президент держави, але на пропозицію словацького сойму. Те саме відноситься до карпатоукраїнського уряду. Правда, багато справ полишено до компетенції президента держави: він може зміняти навіть законні приписи, що давніше було протиконституційне. Одначе ці президентські зарядження мусять бути приняті й потверджені пізніше соймом. Від особистої поваги президента федерації багато залежить, чи його зарядження не стрінуться з опором територіяльних соймів та їхніх урядів. Влада теж може оголошувати закони, але за згодою предсідника республики. Дуже важна оця постанова: **словацька та карпато-українська конституція не може бути змінена без згоди сойму дотичних земель, зате у Чехії це може статись без парляменту.** У Словаччині та в Карпатській Україні президент держави обмежений у праві іменування тим, що може це зробити тільки на пропозицію предсідника краєвого сойму. Таксамо він обмежений супроти законів словацького та карпатоукраїнського сойму. Та поруч цього президент республики є одиноким чинником у державі, який має вплив на законодатні тіла федеративних републик.

Закони про громадянські права залишено з попередньої республики без нарушення їх. Президент федерації має право припинити їх діяння або скореґувати. Внутрішня політична ситуація виглядає так, що на чеських землях є дві партії. Одна з них є одночасно носієм влади. Теперішня ситуація зовсім інакша, ніж за влади ґен. Сирового. Сьогоднішня влада має опертя у Партії Національної Єдности і стоїть з нею в контакті через предсідника центральної влади, який водночас є головою партії. Перевага щодо політичного проводу вложена не на партію, а на владу. Це політичне явище є нині характеристичне не тільки для тотальних, але і для багатьох демократичних держав. Сьогодні годі шукати ще основної, провідної ідеї, що має двигати вперед федерацію. Сьогодні ідеєю державного проводу у Празі мусить бути вдержати національний характер окремих федеративних републик та погодити їхні змагання для втримання федеративної цілости. — („Діло").

СІЛЬСЬКА РАДА
Рисунок Тараса Шевченка.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

АМЕРИКАНКИ ПРО НАС.

Радіє серце, коли почуєте признання від чужинців для українського народу, а властиво для української молоді.

Цими днями гостила в Пітсбурзькім Міжнароднім Інституті пані Борд, настоятелька Міжнародного Інституту з Ню Йорку. На обіді, котрий уладив в її честь комітет ріжних відділів Пітсбурзького Інституту, виголосила вона дуже цікавий реферат про діяльність ріжних народів в Ню Йорку.

Згадуючи про трицять народів, які гуртуються в тім Інституті, найкраще висловлювалась вона про українську молодь. Окреме признання дала пані Марійці Боднар (Герман). Казала, що від неї нема активнішої, точнішої і більш працьовитої дівчини між молоддю інших національностей. Також сказала, що українська молодь є інтеліґентна, та що її поведення є дуже гарне. Ще згадала вона гарно про хор української молоді під проводом п. Степана Марусевича, котрий має в тім Інституті свої проби та вправи танків.

Це не було жадне підхлібство зі сторони пані Борд, бо вона навіть не знала, що між зібраними представниками 25 націй є і репрезентантка-українка, котрій з гордости мало серце не вискочило з грудей.

Відтак наступили ріжні запити. І на запит одної з присутніх, як відносяться ті національности одні до одних, пані Борд відповіла, що поневолені народи ненавидять ті народи, котрі їх поневолюють. І знову згадала за українців. Казала, що наприклад українці ненавидять поляків. Але, казала вона далі, українці є заінтеліґентні, щоб в товаристві інших націй це показувати („They are above such things").

Також ґенеральна секретарка пані Кембел, котра колись працювала в Дітройті, висловлялась про українське дітройтське жіноцтво дуже похвально. Вона навіть показала українську ляльку, котру жінки з Дітройт їй подарували, і котру вона держить у виставовій шафі в Пітсбурзькім Інституті.

Вона назвала ту ляльку „цвітка".

Це справді добре для української справи, коли американці бачуть нас в якнайкращім культурнім світлі, та коли так гарно про нас висказуються.

Марія Малевич,
Пітсбурґ, Па.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА.

Звіт Господарського Комітету.

На зборах Господарського Комітету, покликаного до життя Другим Господарським Кооперативними нарадами у Філядельфії, 26. лютого ц. р. вирішено такі справи:

1) Вибір управи. Головою комітету обрано д-ра В. Ґалана, заст. голови пані О. Штогрин, секретарем д-ра П. Дубаса, касієром гром. Т. Черемиса. Члени Комітету: д-р Л. Мишуга, В. Лотоцький, В. Кучкуда.

2) Орґанізаційна праця. По дискусії над господарськими звітами Карпатської України члени комітету рішили одноголосно, що переводити господарську працю можна найкраще в сучасний мент у формі чартерованої орґанізації, якої цілі булиб подібні до завдань американських торговельних палат (Чимбер оф Комерс). Тому господарський комітет приняв урядову назву Орґанізаційний Комітет Американсько - Українського Господарського Товариства. Рівночасно комітет рішив звернутись до наших головних орґанізацій з проханням призначити своїх представників до тимчасового орґанізаційного комітету.

3) Члени. Після наміченого статута Господарського Товариства члени будуть розділені на три ґрупи: а) члени основателі; (головні наші орґанізації); б) особи правні (всі інші орґанізації); в) члени дійсні (поодинокі громадяни). Таким чином кожна наша орґанізація і кожна свідома одиниця матиме змогу взяти активну участь у господарській розбудові Карпатської України та працювати над господарським розвитком нашої іміґрації в Америці.

4) Біжучі справи. Доручено управі поробити негайну підготовку для зачартерування орґанізації та вступити в звязок з бюром заграничної торговлі департаменту торгівлі.

Орґанізаційний Комітет
А.-У. Господарського
Товариства.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

На вулиці.

— Що тобі сталося? Ти щось дуже зажурений і скривлений. Маєш якусь прикрість, якийсь біль?

— Ет, дай спокій, іду від дентиста.

— Вирвав тобі зуб?

— Та де, вирвав двацять долярів...

„ГУСЯЧА ШКІРА"

Під впливом холоду чи наглої прохолоди в зимній воді шкіра людини стає храпава, шорстка, подібна до шкіри обскубаної гуски. Тому й називають таку шкіру „гусячою шкірою".

Подібне явище бачимо й у звірят, в яких під впливом морозу шкіра „їжиться" і стає пушиста, а під впливом тепла волоски кладуться один на одного і шерсть стає гладка.

Причиною цього явища у людей та звірят є мазовий апарат, що його має кожний волосок на шкірі людини чи звіряти. Корінь кожного волоска получений під шкірою з малим гладким мязом. Під впливом холоду цей мяз корчиться і підтягає волос догори. В той спосіб звіря борониться перед втратою тепла, бо пушиста шерсть тримає тепло краще, ніж гладка.

Шкіра людини має такі самі мязи. Вони тепер людині непотрібні і є радше залишком з прадавніх часів, коли наші предки були покриті густим волосом, що був для них одинокою охороною перед холодом. Тепер під впливом холоду ті приволосові мязики корчаться подібно як у звірят. Звичайно не бачимо наїження малого пушку, що покриває цілу шкіру людини, зате виступають виразно малі горбики при підставі кожного волоска, через що і наша шкіра стає подібна до гусячої.

В суді.

— Признаєтеся до вини, чи ні?

— Я невинний, прошу ласки суду.

— А ви сиділи вже коли в кримінал?

— Ні, це перший раз приловили мене на крадіжі...

ПОСЛИ В ГЕТЬМАНА.
Рисунок Тараса Шевченка.

Степан Мусійчук.

В 125- ЛІТТЯ УРОДИН ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

Довгі віки, як зими так й літа,
Татарськими копитами збита,
Сумувала, стоґнала Вкраїна;
Потім з заходу, півночі і сходу,
Їй словяни принесли „свободу",
Осквернили святую руїну.

Обікрали знівечину, збиту,
Одягнули у кріпацьку свиту
І за наймичку собі її взяли;
А за працю, за хліб, сіль і воду,
Готовили їй нагороду,
На каторги її засилали.

І терпіла наймичка, небога,
Заковані руки все до Бога
У молитвах щирих возносила:
„Боже, Творче, Небесний Владико!
Ти все бачиш, Єдиний, Великий,
Дай в терпіннях не впасти в знесилі!"

„Дай нам світла денного узріти,
Щоб пізнали ми, всі Твої діти,
Твою волю і силу і правду;
О, зішли нам апостола твого
Для Вкраїни народу одного,
Що від Тиси жиє до Попраду!"

І послухав Бог молитви тої,
Благословив нарід у неволі,
— як Сина колись з Назарета,
З над Дніпра Він післав нам Мессію,
В Нім Вкраїні подав Він надію:
„Оце муж ваш, його послушайте!"

І рознеслись слова з уст Пророка
Геть степами по світі широкім,
Його вчули: Кавказ і Карпати;
Його вчули й кати України
Й засудили кріпацького Сина
На Сибірі каратись й конати.

Ой, тужила земля України,
Як словяни слов'янського Сина
Геть на Сибір в кайданах пігнали,
Як мов Христа давно на Голгофті,
Його били до крови і поту
І завчасу в могилу поклали.

І превезли Батька України
У кедровій чорній домовині
Й поховали над Дніпром-славути,
І зійшлися старі, малі й діти,
Та не плакать зійшлися й молитись,
Лиш поради в Батенька просити.

Хоч кати там день й ніч сторожили,
Діти й внуки там черпали сили,
Бо Пророчий Дух не уміраe.
Він нас кличе: „Кайдани порвіте,
Катів кровю волю окропіте,
Борітеся, вам Бог помагає!"

„Виростайте, ідіть в Україну,
Полюбіте святую руїну,
Не скує кат в нас духа живого.
Виростайте і сили гартуйте,
Катам вашим ви помсту готуйте
За терпіння й кривди віку всього".

І ростем ми, рік-річно ростемо,
І з словами Пророка ідемо,
Вже слова ті в нас зброєю стали;
Ми ідемо до щастя і долі,
До Шевченка оспіваної волі,
До Вкраїни Державиі і слави.

І вже з Карпатів, понад Львів і Київ
Вольний вітер степами повіяв
Над Дніпро наш, де Тарас родився,
Бо в стодвацятьпять літні уродини
Батька Волі й Держави Вкраїни, —
Вже прапор наш у Хусті розвився.

ДИТИНА, ЯКА ПЕРШИЙ РАЗ ЇЛА АЖ В 11 РОЦІ ЖИТТЯ.

Малий лондонець Боббі Джордан дістав ще як 11-місячне немовля небезпечну горобу горла, яка спричинила в орґанізмі такі комплікації, що орґанізм не міг нормальним способом приймати ніяких харчів. Щоб дитині урятувати життя лікарі перевели незвичайно важку операцію і від тієї пори пожива спеціяльно заінстальованим апаратом переходила відразу до шлунка дитини. Одинацять літ перебував малий Боббі під постійною лікарською опікою (заможніх батьків коштувало воно немало) і щойно недавно лікарі зважилися подати хлопчикові поживу в нормальний спосіб. Проба вдалася і по новій операції апарат до відживи вийняли та хлопчина перший раз у житті почав зовсім правильно їсти.

РОЧЕСТЕР, Н. Й.

Заходом Місцевого Відділу 20. ОДВУ

відбудеться

КОНЦЕРТ

в честь Тараса Шевченка

В СУБОТУ, 11. БЕРЕЗНЯ (MARCH 11, 1939)

в годині 7. вечором

У ПАРОХІЯЛЬНІЙ ГАЛІ, 303 HUDSON AVE.

Вступ 25 центів.

Українці й Українки, прийдіть громадно, щоби своєю присутністю вшанувати память Великого Співця про долю України.

ПОЗІР! ЙОНГСТАВН І ОКОЛИЦЯ! ПОЗІР!

КОМІТЕТ ЗЛУЧЕНИХ ЗАП. ТОВ., УКР. ПОЛІТИЧНИХ КЛЮБІВ, УКР. ГРЕКО-КАТ. ПАРОХІЇ, БРАТСТВ, СЕСТРИЦТВ, ХОРУ БОЯНА І О.Д.В.У.

влаштовує

ВЕЛИКЕ СВЯТО-КОНЦЕРТ

В ЧЕСТЬ 79-тих РОКОВИН СМЕРТИ НАШОГО ПОЕТА Т. ШЕВЧЕНКА

В НЕДІЛЮ, 12. БЕРЕЗНЯ (MARCH 12, 1939)

В ГАЛИ УКР. НАР. ДОМУ, 525 W. RAYEN AVE., YOUNGSTOWN, O.

Початок точно в 3. год. поп. — Вступ вільний.

Вступне слово забере о. І. Забава. Святочну промову виголосить редактор „Народного Слова", М. Хандога, Пітсбург, Па. Будуть і інші місцеві і позамісцеві бесідники по українськи й англійськи. **Хор Боян** під управою **дир. Ів. Когута** бере участь. Рівнож будуть декламації, соля й дуети. Буде виступати й **хор від гр.-кат.** церкви **Пречистої Діви Марії зі Стілтону,** під управою **дир. Юкста.** На прикінці **аматори хору Бояна** відіграють мале представлення **„ТАРАС У НЕВОЛІ".**

Проситься українських громадян численно прибути й спільно помянути нашого укр. генія-поета **Тараса Шевченка** не злим тихим словом. Через те даємо вступ вільний, щоби всі, як один, взяли участь у тому Великому Святі.

Злучений Комітет Української Громади Йонґставну.

ШІКАҐО, ІЛЛ.

БЕЗСМЕРТНОЇ СЛАВИ ОПЕРУ

„КАТЕРИНА"

композиція Миколи Аркаса, слова Тараса Шевченка

відіграє

УКР. ХОР ім. М. ЛИСЕНКА під управою п. ДМ. АТАМАНЦЯ

В НЕДІЛЮ, 12. МАРТА (БЕРЕЗНЯ) 1939.

В ЦЕРКОВНІЙ САЛІ ПРИ ОКЛЕЙ І РАЙС УЛ.

Оркестра під проводом пані Г. Кізлер.

Початок 8:00 год. вечором. — Проситься за численну участь.

УВАГА! НОРТГЕМПТОН, ПА., Й ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

ЗАХОДОМ АМАТОРСЬКОГО ҐУРТКА ПРИ УКРАЇНСЬКІЙ ПРАВОСЛАВНІЙ ЦЕРКВІ

відіграється дуже гарне представлення

„АМЕРИКАНКА"

комедія в 3. діях В. Павлусевича

В НЕДІЛЮ, 12. БЕРЕЗНЯ (MARCH 12, 1939)

В ҐАЛІ УКР. ПРАВ. ЦЕРКВИ, НА НЮПОРТ ЕВНЮ, в 7. годині ввечір.

Режісер А. Потіха. Вступ 25 ц., діти 10 ц.

Браття українці й українки! Це представлення відіграється в цій околиці перший раз. Хто хоче насміятись до охочу, а також навчитись, нехай приходить, а певно не пожалує. **Комітет.**

МОЛИТОВНИКИ

Віночок (у білій кавчуковій оправі, з образцем по середині. Малого формату. Для дітей) ________$ .90

Ангел Хранитель (в гарній чорній полотняній оправі) __ 1.35

Помилуй нас Боже (в чорній шкіряній оправі ________ 1.35

Ангел Хранитель (в гарній чорній полотняній справі) __ 1.35

Бог радость моя (сторін 606. В гарній мягкій чорній опр. 2.00

Ангел Хранитель (в білій кавчуковій оправі з образцем по середині) ________ 1.70

Бог радость моя (сторін 606. В білій кавчуковій оправі з образцем по середині) ________ 2.50

"SVOBODA,"

81-83 GRAND ST., (P. O. Box 346) JERSEY CITY, N. J

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВІ

47-мий Відділ ОДВУ в Шікаго, Ілл.

Колядували: Г. Шавалюк і М. Риза. Жертвували: п-ство Й. Крайси $5; по $3: Ю. Куць, П. Дідик, М. Риза, М. Іващук, Д. Атаманяук, А. Булка, Н. Брошньовський; по $2: А. Глущак, Ст. Любинець, В. Матвіїв, С. Ривак, Вол. Квасниця, інж. Ст. Куропась, М. Діденко, П. Савіцький, Д. Паславський, В. Марчук, І. Манько, І. Гайович, Г. Кушнір, І. Скульський, А. Мидзяк, Гр. Шавалюк, В. Магомета; по $1.50: І. Шостак, Т. Арділь; по $1: К. Падяк, П. Бігун, Н. Кашуль, М. Ґут, С. Ґалан, П. Сироник, П. Шептак, Т. Лукач, Іл. Сімборський, Т. Шпак, І. Король, Мих. Ольховий, І. Попик, І. Кріль, Й. Ситар, І. Лашук, І. Пуцляхер, І. Куцик, П. Солудчак, В. Фришин, В. Любинець, К. Камінський, М. Даркович, Мих. Савчин (стар), А. Накутний, І. Лашкевич, В. Гурінович, Н. Німчук, А. Марцінковський, пані Давчетко, панна М. Сокольська; по 50 ц.: Козаченко, Г. Цюприк, Рнйдаш, Ст. Семенюк. Разом $96.

18-тий Відділ МУН в Сінґеґ, Н. Дж.

Колядували: Кат. Ґалайда, Ева Корбан. Зложили: І. Коцан $2; по $1: Філярет, Ґалайда, І. Струсь, О. Дуткевич, С. Ґалайда, К. Кобелка 1.25, Г. Вітик, С. Дитник, П. Крапко, П. Гладич, К. Сенчак, М. Телеп, П. Юрковський, Нестор Ятезн, Е. Яворський, М. Корбач, А. Товпач, Ст. Корига, Ф. Турко, Ф. Мельник, О. Сенчак; по 50 ц.: пані Пальця, О. Турковський, І. Станич, Н. Кудре, п. Сидак, Я. Курилло, П. Сенчак; Дж. Бурко 25 ц. Разом $26.

Клівленд, Огайо.

Ходили колядувати члени й членниці 8-го Відділу ОДВУ та Жіночого ім. О. Басарабової: В. Жук, М. Ярош, Л. Котович, Й. Хміль, Й. Ціхоцький, Й. Телечко, М. Пелех, Н. Панькевич, І. Попович, Й. Труш, М. Лазута, С. Митросевич, Т. Попович, І. Бдзіль, І. Бурян, М. Когут, І. Кухта, Т. Федорчак, Н. Декан, І. Гатала, С. Гаваль, М. Пацула, Г. Брикайло, М. Леськів (з Ню Йорк, Гол. Орг. ОДВУ), М. Бойко, С. Когут, М. Ціхоцька, С. Пацула, К. Любінська, М. Тимчина, пані Кокоць, М. Сентій, Мих. Сентій, М. Кравчук, М. Кукіз, А. Кравчук. По $5 зложили: М. Павлина, Р. Павлишин, М. Голубець; по $3: М. Стельмах, Т. Бандура, В. Сенюк, О. Кульчицька, адв. О. Маліцький; по $2: І. Попович, Й. Труш, С. Митросевич, Д. Шмагала, О. Федик, Т. Бобечко, І. П. Попович (ст.), Л. Парило, А. Кравчишин, І. Вівчаровський, І. Гніт, І. Ільків, С. Олексик, В. Мураль, М. Зузик, П. Литвак, І. Пацула, І. Юнич, П. Павук, М. Шило, О. Балов, І. Білінський, М. Чайківський, В. Кедьо, Т. Зарічна, І. Скоп, В. Бзовий, Ю. Коцішевський, С. Любик, І. Михно, С. Іванчук, Т. Чопик, В. Кокоць, В. Козир, М. Біла, М. Япсик, Й. Мучковський, М. Притуляк, Й. Хміль, Ю. Коваль, д-р М. Михайленко, А. Спішак, В. Мохнач, П. Головчак, Н. Зіньків, І. Третяк, С. Волянський, Н. Декан, І. Ріпич, В. Гузіль, С. Ломиш, М. Петрівський, М. Николай, М. Карась, О. Тимек, Сут Рате Фуд Маркет, Г. Лозинський, М. Гапко, Д. Король; по $1.50: Й. Клипка, П. Дарош, Ваді Вур Ко; по $1: І. Соловій, С. Косик, Н. Бобечко, Е. Горошко, С. Білик, М. Крачковський, І. Гарасим, М. Ґурак, А. Андрійовський, Г. Конет, І. Цьомик, С. Мартинюк, І. Квaснюк, А. Пасічник, Н. Павлюк, С. Стойко, Й. Шелеста, О. Леська, Й. Тихий, М. Сорочак, В. Лишик, Т. Грицай, М. Кривий, М. Яворський, Т. Іваночко, С. Бабій, С. Наконечний, А. Павлина, О. Яворський, М. Стрихач, О. Шалапій, С. Біґановський, І. Галицький, М. Юрдиґа, А. Юрдиґа, С. Балицький, А. Юзва, А. Попіль, П. Яечник, О. Русин, В. Москаль, І. Пацкай, А. Улицька, І. Лежан, І. Ґой, Є. Свідрик, Д. Марчак, В. Возьний, Д. Палівода, В. Женчак, С. Юник, Н. Зарічний, К. Савчин, П. Ольченіцька, В. Свірчак, І. Слипко, С. Кедьо, А. Купчак, М. Бойко, К. Гаргай, М. Білецька, І. Білецький, С. Баран, Д. Країло, В. Гвоздик, В Паплик, А. Гевусь, П. Заводовський, І. Мазур, М. Колодій, І. Лукаш, І. Захарчук, Д. Лежан, В. Чубінський, Г. Гаврик, І. Заяць, І. Телип, Т. Федорчак, І. Колода, Бодуванець, І. Любінський, Н. Лежан, І. Добромильський, А. Коберська, Л. Модний, П. Варениця, П. Ворон, В. Кулян, Я. Грицина, С. Лабяк, Й. Коваль, Д. Воробель, С. Палівода стар.), Д. Хомик, К. Цапик, Р. Кулян, О. Купчик, І. Кокітка, М. Бахоровська, о. В. Ганула, М. Притуляк, М. Лазута, А. Богус, Й. Сич, Р. Палковський, І. Дідун, Р. Сорочак, Т. Сендиґа, Г. Шваґуляк, В. Сушельницький, Г. Періжок, М. Волянська, П. Кирик, Д. Довбуш, Л. Чупіль, П. Уврінський, І. Бриняк, С. Колакович, Й. Кульницький, В. Лемишук, Т. Ратковський, З. Сайко, І. Бабяк, П. Тран, І. Денеґа, Й. Орлінський, Д. Загута, І. Бойда, М. Мадей, В. Мадей, Н. Хмарик, М. Поливка, І. Сарахан, Ю. Гірняк, Г. Сорочак, В. Кобилянський, Н. Задерецький, М. Репужинська, А. Мельник, С. Вітик, М. Сентий, І. Бец, Ф. Мельник, А. Пацьорка-Ґасовська, І. Бдзіль, М. Гаврилюк, А. Панасюк, С. Чорній, Г. Кукіз, П. Полівчак, Г. Кравчишин, І. Сподар, І. Роборецький, Н. Бусько, Т. Данилович, О. Годованський, С. Небожук, С. Білик, д-р Михайленко (з Іст Сайд), М. Лев, Н. Іваневич, М. Гнітецький, В. Батюк, С. Мармаш, І. Гуманчук, М. Бурко, М. Кравчук, С. Кедьо, Н. Ґонашевський, В. Дубяк, А. Пелех, С. Облой, Т. Коростинський, П. Капустинський, Г. Бучик, А. Петришин, С. Струтинський, Вайсман Фур Ко., Соніш стор, Ратуш Коф., Ф. Яблонський, Пухальський, Р. Рибіцький, СС. Деп. Стор (Лом), Р. Калита, І. Ґрайзаник, М. Вербинський, В. Крупа, П. Яким, М. Суходольський, М. Боднарчук, М. Когут, М. Бойко, М. Ярош, Т. Оліяр, Р. Романович, М. Ціхоцька, „Вядомосці Щоденні", А. Ґоїк, Г. Олійник, Г. Степаник, В. Третяк, В. Бризіцький, Й. Темечко, С. Палівода, Ю. Бежик, Д. Маркевич, І. Івахов, І. Улан, А. Барбер, Й. Запоточний, І. Проців, Г. Щипко, Г. Ґалан, М. Гарман, Д. Которош, І. Янівський, В. Пенкур, І. Галущак, В. Форемний, М. Маковський, о. В. Мереньків, Г. Конет, І. Волянський, Д. Підсадний, І. Терлецький, В. Шустачок, В. Кравс, І. Волошин (стар.), Н. Страп, А. Махно, Г. Сухарик, С. Сухарик, І. Бучинський, М. Ґабрівський, Й. Сивик, І. Третяк, Й. Руцький, о. М. Запаринюк, І. Филипів, Г. Брикайло, П. Осадчук, Н. Козик, І. Милянич, А. Миґас, А. Банась, Ф. Періг, Т. Папа, М. Штохман, П. Гнатяк, В. Третяк, М. Москаль, Д. Токар, І. Івасько; Т. Сорока 90 ц.; по 50 ц.: Т. Довбуш, С. Савчин, Т. Купчивич, Г. Ютлак, О. Коваско, Л Матвіїв, Г. Соляр, М. Топій, Д. Пацула, М. Савчак, І. Топій, Д. Кітлей, Н. Мураль, П. Лемищук, А. Кульчицький, М. Гавриляк, І. Каламас, М. Дуда, С. Кузик, Е. Скульчак, В. Бохоник, Я. Вотинський, В. Скоратко, Н. Букартик, А. Клипак, дівчата, А. Венцек, С. Шурепер, В. Венс, М. Ящишин, М. Ліска, П. Реборецький, Т. Левицький, Г. Прийма, Г. Мисик, К. Варченко, П. Вогл, І. Занько, А. Ґронович, І. Свмсні, Н. Пекний; по 25 ц.: Іванишин, Процюк, Алекс, Й. Василь, М. Попович. Разом $434.49 з тими, що ще мають донести коляду. Розходу було $18.67.

36-тий Відділ ОДВУ в Ембрідж, Па.

Колядували члени Відділу. Зложили: А. Хлиста $1.50; по $1: І. Ґресь, Ю. Сивий, Д. Скрабут, П. Андрусишин, Т. Грицик, С. Іваницький, М. Скрабут, І. Бобак, А. Галабан, Т. Гусак, Т. Вагуляк, М. Цимбаляк, Д. Галабан, Т. Кульчицький, о. Е. Королишин, Й. Строчак, Й. Литвин, С. Душкевич, П. Карачок, В. Качур, Т. Войтечко, В. Пазар; П.Хлиста 75 ц.; по 50 ц.: А. Сирко, С. Сповенський, В. Мельничик, М. Скацькі, М. Годованець, М. Керда, С. Войтович, І. Івашко, В. Костура, Г. Бірців, І. Ґось, Я. Лисяк, М. Папінчак, Д. Зазвірський, Т. Судія, Л. Гриневич, Е. Роман, Й. Ґадомський, В. Цибак, Д. Мах, І. Войтович, С. Винярчик, І. Дзерен, Н. Ярош, І. Фінц, І. Новаківський, І. Ерега, І. Мазур, І. Фірич, 5-тий Від. УРС, С. Гомзяк; Н. Ґруна 35 ц.; по 25 ц.: М. Лисейко, Т. Гицак, М. Фук, І. Мельник, І. Коновський, В. Лех, І. Балиц, І. Мідяновський, В. Белей, Т. Орловський, І. Ґарбінський, Д. Федчик, С. Прокопович, Т. Мариля, Т. Фізер, А. Кметик, і по 10 ц.: І. Мицак, П. Коваль. Разом $45.30. З того призначається $40 на визвольну боротьбу, а $5.30 на Рідну Школу.

В суді.

— Стільки разів ви були вже карані, а ось знову стаєте перед судом і то за крадіж одягу. Чому ви це зробили?

— Бо я, прошу світлого суду, хотів бодай раз стати тут у порядній одязі...

ПОСМЕРТНІ ВІСТІ

Дня 5. березня, в год. 12:03 a. m., в Гемонді, Індіяна, упокоївся у Бозі по довшій недузі член 107. відділу У. Н. Союзу і бувший член Згоди Братств в Olyphant, Pa.,

ІВАН МАРКОВИЧ.

Покійний походив зо села Котан, повіт Ясло, Західня Україна.

Похорон відбудеться дня 9. березня в год. 9:30 рано з дому жалоби, 1012 Conkey St., Hammond, Ind., до укр. прав. церкви, а звідтам на цвинтар Elmwood.

Нехай земля прибраної Вітчини буде Йому пером!

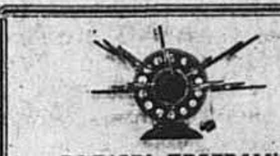
В. Й. П.!

Іван Матейчук, секр.

ВІДГУКИ ЕСПАНСЬКОЇ ВІЙНИ В БЕЛЬҐІЇ.

Як війська ґен. Франка добули Барсельону, еспанські націоналісти захопили еспанський консулят у Брукселі, столиці Бельґії. Поліція полізла в домівку консуляту по драбині й викинула їх.

РАДІОВІ ПРОГРАМИ

В суботу, 11. березня, радіо-програма Сурми буде присвячена 125-літнім роковинам уродин ТАРАСА ШЕВЧЕНКА.

Концертову програму виконає **Молодечий Хор** (з 60 осіб) з церкви св. Юрія в Ню Йорку під упарвою п. **Тодора Онуфрика.** Супровід фортепіяновий **п. Надії Онуфрик.**

Програми Сурми відбуваються кожної суботи зо стації WBNX, 1350 Кс., в годині 4—4:30 пополудні, в Ню Йорку.

ДО МОСКВИ.

Лоренса Стейнгарда, що до недавна був американським амбасадором у Перу, іменував президент амбасадором Злучених Держав у Москві.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

БАЛТІМОР, МД. Квартальні збори Бр. св. Тройці, від. 320., відбудуться в неділю, 12. березня, в 2. годині пополудні, в У. Н. Домі, 3101 О'Донел ул. Просимо всіх членів прийти на означений час, бо є важна справа до полагодження. Щоби наш голос не був голосом вопіющого во пустині, як минулого місяця, приведіть зі собою нових членів, як також і дітей, а ми їх радо впишемо до У. Н. Союзу. — П. Мармаш, предс.; Т. Захарчук, кас.; Г. Щулка, секр.

ФАРМИ НА ПРОДАЖ

ФАРМИ В ДОЛИНІ РЕД РИВЕРУ В МІНЕСОТІ.

20,000 акрів добірної рільничої, рівної, чорної, масної землі розділюється на фарми по 80, 160 і 320 акрів для поселення поселенцям, щоби управляти пшеницю, льон, цукрові буряки, картоплі (по 250 бушлів з акра). Покупець може заробити першого року $1000 до $3500 з наших фарм. Треба 8000 українських або інших словянських родин. Пишіть до:

WILL RYBASKI,
3705 W. 58 PLACE, CHICAGO, ILL.

По 10. березня пишіть до: E. Grand Forks, Minnesota. 50-4

ПРИБОРИ ДО КРАШЕННЯ ПИСАНОК

Фарба в порошку, зі старого краю.

Вісім (8) красок: червона ясна, червона темна, жовта, помаранчева, зелена ясна, зелена темна, синя і чорна. Ціна за 8 красок $1.00. Віск пчільний і Кістка до писання 25 ц. Крайовий шафран 25 ц.

ВЕЛИКОДНІ КАРТКИ блискучі „Христос Воскрес" або картки в формі книжечок з віршами, ціна за дозин 60 ц., 50 карток $1.75, 100 карток $3.00. Картки в формі книжечок люксусові, ціна за дозин $1.00. **Зелене листя** до роблення паперових квіток, ґрос коштує 75 ц.

На кредит або С. О. Д. не висилаємо. Замовлення посилайте на адресу: 52,-

UKRAINIAN BAZAAR,
170 E. 4th ST., NEW YORK, N. Y.

Д-Р ЮРІЙ АНДРЕЙКО

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР, ХІРУРГ І АКУШЕР

321 E. 18th STREET,
between 1st and 2nd Avenues,
NEW YORK, N. Y.
Tel. GRAMERCY 5-2410.

Урядові години: рано від 10 до 12. Ввечір від 6 до 8, а в неділі рано від 10 до 12.

МИРОН ЛИТВИН

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

Без ріжниці, як далеко поза Нюарком. Вразі потреби телефонуйте до нас. Обслуга щира і чесна. — Office:

383 MORRIS AVENUE,
cor. Springfield Ave.
NEWARK, N. J.
Phone: Essex 3-5347

ІВАН БУНЬКО

Новий Український Ундертейкер заряджує погребами по ціні так низькій, як $150. Обслуга найкраща.

JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 E. 5th ST., NEW YORK CITY.
Dignified funerals as low as $150.
Telephone: Gramercy 7-7661.

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ЗАНИМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ

129 EAST 7th STREET,
NEW YORK, N. Y.
Tel.: Orchard 4-2568

BRANCH OFFICE & CHAPEL:
707 PROSPECT AVENUE,
(cor. E. 155 St.), BRONX, N. Y.
Tel. Melrose 5-6577

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА".

ТАРЗАН І ЗАБОРОНЕНЕ МІСТО.

(53)

Коли ваша королівська високість врятує нам життя", почав Атан Том, „то я відкрию певні інформації, які врятують вашу столицю від загибелі". Ці слова не викликали ніякого страху в королевої Атки. Бо вона була певна за свою столицю. Але дотепер ніхто їй навіть не натякав, що її столиця може бути знищена. Слова Тома викликали в неї цікавість.

„Ану говори, що ти маєш сказати", сказала вона Томові. Том врадувався і відотхнувши глубоко він почав говорити: „Сильна ватага білих людей знаходиться на шляху до Вашої столиці. Вони хочуть викрасти, або силою здобути, великий жемчуг, який має бути в вашім посіданні. Ця ватага знаходиться під проводом мого завзятого ворога, Тарзана".

Вислухавши докладно Тома королева Атка засміялась. Їй подобалось оповідання і вона хотіла переконатись, на скільки в цьому правди. Звертаючись до Тома вона промовила: „Добре, я вірю тобі і позволяю вам обом оставатись на свободі. Та забороняю входити в підземелля, де в замках міститься наша тайна. Також не вільно вам опускати міста.

Бо за містом знаходяться наші вороги тоботці. Горе вам, коли попадете в їх руки". З тими словами вона відправила Тома і Таска. А заразом вона закликала одного зо своїх сотників та звеліла йому створити сильний загін вояків і переловити Тарзана разом з його ватагою. „Злови його, або вбий його. Та не дозволь йому втекти", приказала вона.